

Fondsparandet i Sverige och Europa

- en jämförande studie över fondsparandet samt hushållens sparande i Sverige och övriga Europa

Rebecca Jansson, fondekonom Fondbolagens förening

Fredrik Pettersson, chefsanalytiker Fondbolagens förening

Fredrik Hård, ekonom Fondbolagens förening

Juni 2025

Innehåll

Inledning.....	3
Hushållens finansiella sparande i Sverige och Europa	4
Hushållens finansiella tillgångar och skulder i Sverige och Europa.....	4
Fördelning av hushållens finansiella tillgångar i Sverige och Europa.....	6
Hushållens fondsparande i Sverige och Europa	8
Finansiell läskunnighet (financial literacy) som förklaring?	11
Fondmarknaderna i Sverige och Europa	13
Sverige har högst andel aktiefonder av total fondförmögenhet.....	13
Aktiefondernas placeringar.....	15
Hög avkastning på Stockholmsbörsen de senaste 124 åren.....	16
Fondavgifterna är jämförelsevis låga i Sverige	17
Import och export av fonder i europeiska länder	18
Avslutning/Slutsatser.....	21

Inledning

Alltmer av det som påverkar oss i Sverige bestäms på EU-nivå och det gäller även sparandemarknaden. Under senare år har EU tagit flera initiativ till att förändra den europeiska kapitalmarknaden. Capital Markets Union (CMU) lanserades för tio år sedan och på senare år har Retail Investment Strategy¹ (RIS) tagits fram, där syftet är att underlätta för konsumenterna att fatta investeringsbeslut som passar dem och uppmuntra dem att delta på den europeiska kapitalmarknaden. Nyligen har också Savings and Investments Union² (SIU) lanserats som syftar till att utveckla en strategi för att stödja hushållens välbefinnande genom att öka avkastningen på EU-medborgarnas sparande och att europeiska företag ska få tillgång till kapital.

Sverige som förebild?

Ett gemensamt tema för ovanstående initiativ är att säkerställa kapital för europeiska företag, och på samma gång underlätta för hushållen att investera i dessa företag. Det lyfts fram att hushållen har för lite av sina sparade pengar investerade på kapitalmarknaden och alldeles för mycket på bankkonto. Men hur ser sparandemarknaderna ut i EU, ser det likadant ut i alla länder?

I denna rapport tittar vi på fondsparandet (och övrigt finansiellt sparande) i Sverige jämfört med i Europa. Vi jämför dels med Europa som helhet, dels med enskilda länder. Vad skiljer oss åt och var finns det likheter? Kan Sverige vara en förebild när det gäller sparande?

¹ https://finance.ec.europa.eu/publications/retail-investment-strategy_en

² https://finance.ec.europa.eu/news/commission-seeks-feedback-savings-and-investments-union-2025-02-03_en

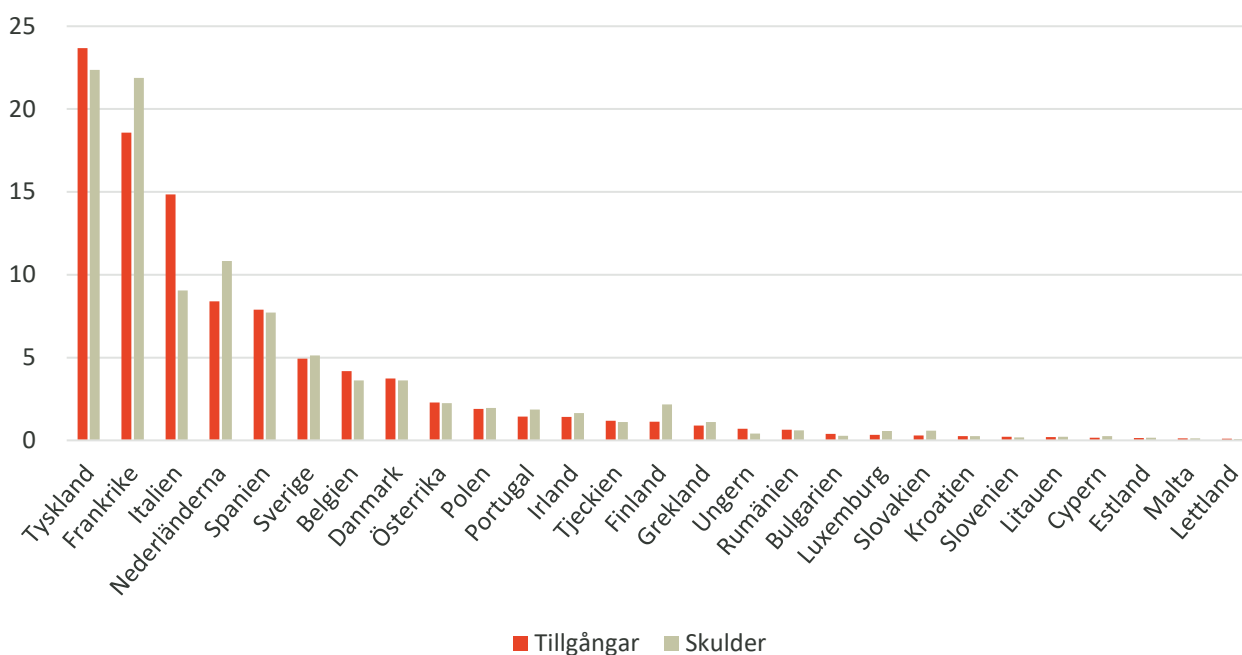
Hushållens finansiella sparande i Sverige och Europa

Hushållens finansiella tillgångar och skulder i Sverige och Europa

Hushållens finansiella tillgångar i EU uppgick till 413 181 miljarder kronor vid utgången av 2023 samtidigt som skulderna summerade till 107 298 miljarder. Alltså var hushållens tillgångar 3,85 gånger högre än skulderna. För svenska hushåll var motsvarande siffra 3,72, alltså strax under EU som helhet.

Sett till enskilda länder kan konstateras att de stora ekonomierna som förväntat dominerar hushållens tillgångar och skulder. De tyska hushållens tillgångar utgör 24 procent av EU-totalen följt av Frankrike med 19 procent och Italien med 15 procent, medan de svenska hushållens tillgångar utgör 4,9 procent vilket innebär en 6:e plats i EU. Sveriges skulder utgör 5,1 procent av totala EU-skulderna vilket också det innebär en 6:e plats i EU.

Diagram 1: Hushållens finansiella tillgångar och skulder, andel av EU (%).

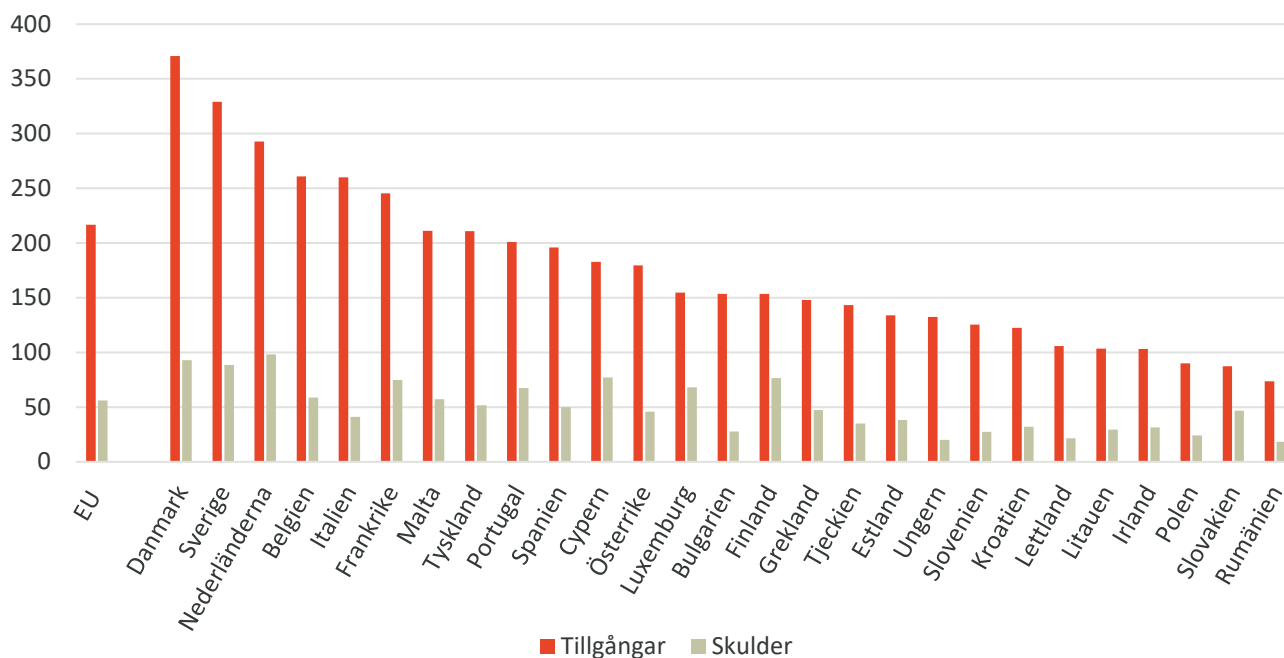

Källa: Eurostat Financial accounts 2023

Sätts tillgångarna i relation till ländernas BNP uppgår de svenska hushållens tillgångar till 329 procent, näst högst i EU efter Danmark. För EU totalt utgör hushållens finansiella tillgångar 217 procent av BNP. Avseende hushållens skulder utgör de svenska hushållens skulder 88,5 procent av BNP, vilket är 3:e högst i EU efter Danmark och Nederländerna. I en jämförelse av ländernas nettotillgångar i relation till BNP hamnar Sverige på andra plats i EU med 241 procent.

Det finns flera förklaringar till Sveriges framskjutna position. De främsta är troligtvis att Sverige är ett relativt sett rikt land med ett pensionssystem som, både avseende den statliga pensionen och tjänstepensionen, innehåller betydande delar som är fonderade.

Diagram 2: Hushållens finansiella tillgångar och skulder, andel av BNP (%)

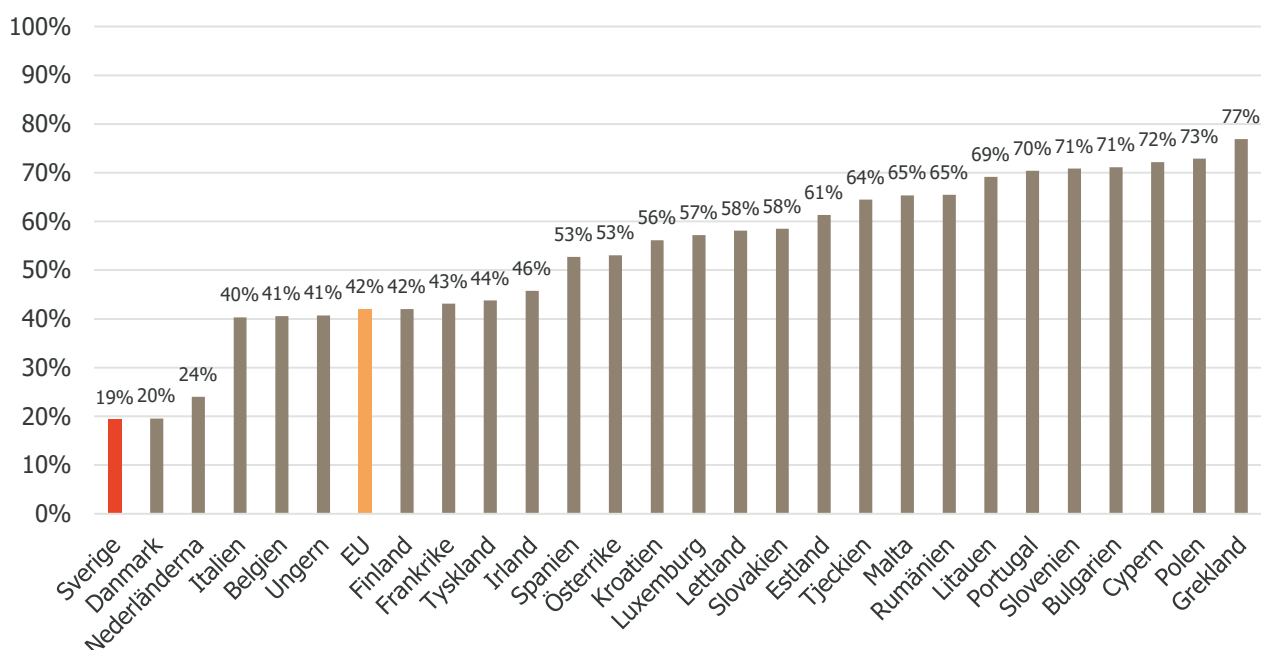

Källa: Eurostat "Households - statistics on financial assets and liabilities", 2023

Fördelning av hushållens finansiella tillgångar i Sverige och Europa

Svenska hushåll har alltså ett stort finansiellt sparande, men i vilka finansiella tillgångar investerar då svenska hushåll och hur skiljer det sig åt jämfört med andra europeiska länder? Som vi tidigare nämnt lyfts det bl.a. fram i SIU att europeiska hushåll har för stor del av sitt sparande på bankkonto, men svenska hushåll har en mycket låg andel av sina finansiella tillgångar på sparkonto jämfört med EU totalt. I diagrammet nedan visas andelen inlåning som andel av hushållens finansiella tillgångar (i urval) för enskilda EU länder.

Diagram 3: Inlåning/kontanter, andel av hushållens finansiella tillgångar (i urvalⁱ)

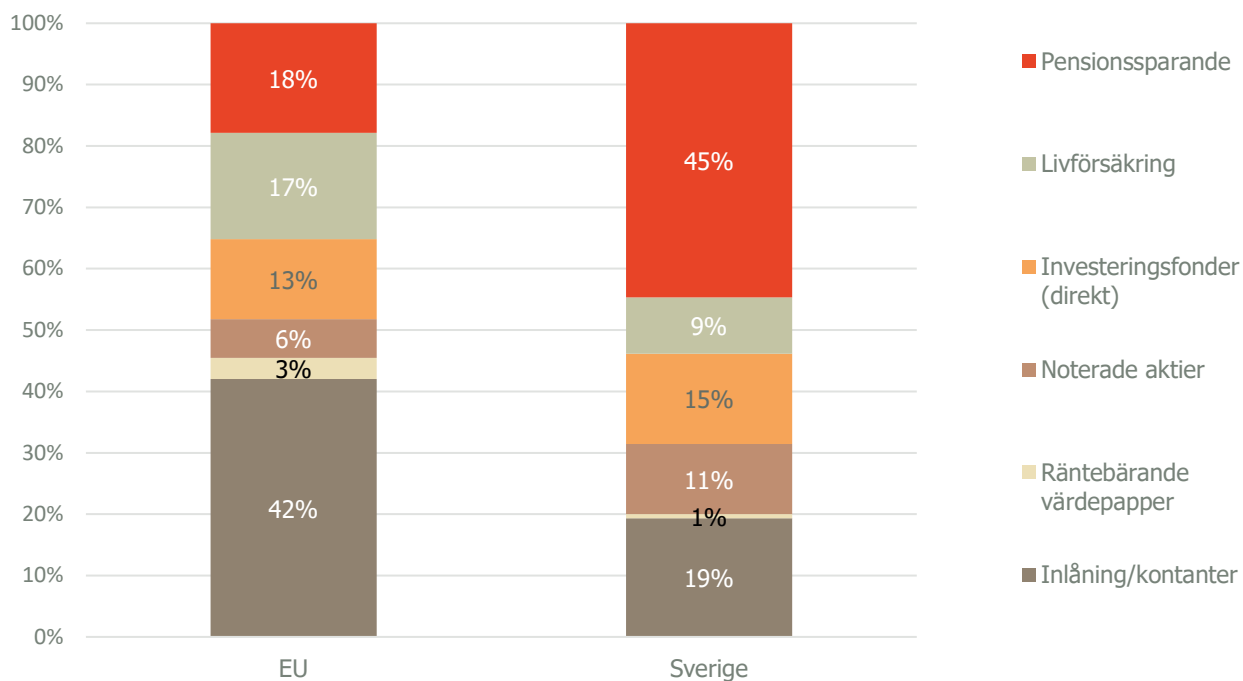

Källa: Eurostat Financial accounts 2023, beräkningar Fondbolagens förening

För EU uppgår andelen till 42 %, men det är stora skillnader mellan länderna. Sverige har lägst andel, 19 %, medan hushållen i många länder har mer än hälften av sina finansiella tillgångar på sparkonto. Noterbart är att vi får gå tillbaka till i början på 1980-talet för att hitta motsvarande nivåer för de svenska hushållen, alltså innan införandet av Allemansfonderna. Som visas i bilden ovan ligger flertalet länder över EU-snittet (som är präglad av att de stora ländernas andel) och medianandelen för ett enskilt land uppgår till hela 57 %.

Nedan visas hushållens finansiella tillgångar (i urval) för Sverige och EU. Svenska hushålls mindre andel i inlåning/kontanter vägs upp av en större andel i framför allt pensionssparande, 45 procent mot EU-totalens 18 procent, men även av andelen noterade aktier, 11 procent för Sverige mot EU:s 6 procent.

Diagram 4: Hushållens finansiella tillgångar, andel av total (i urval¹)

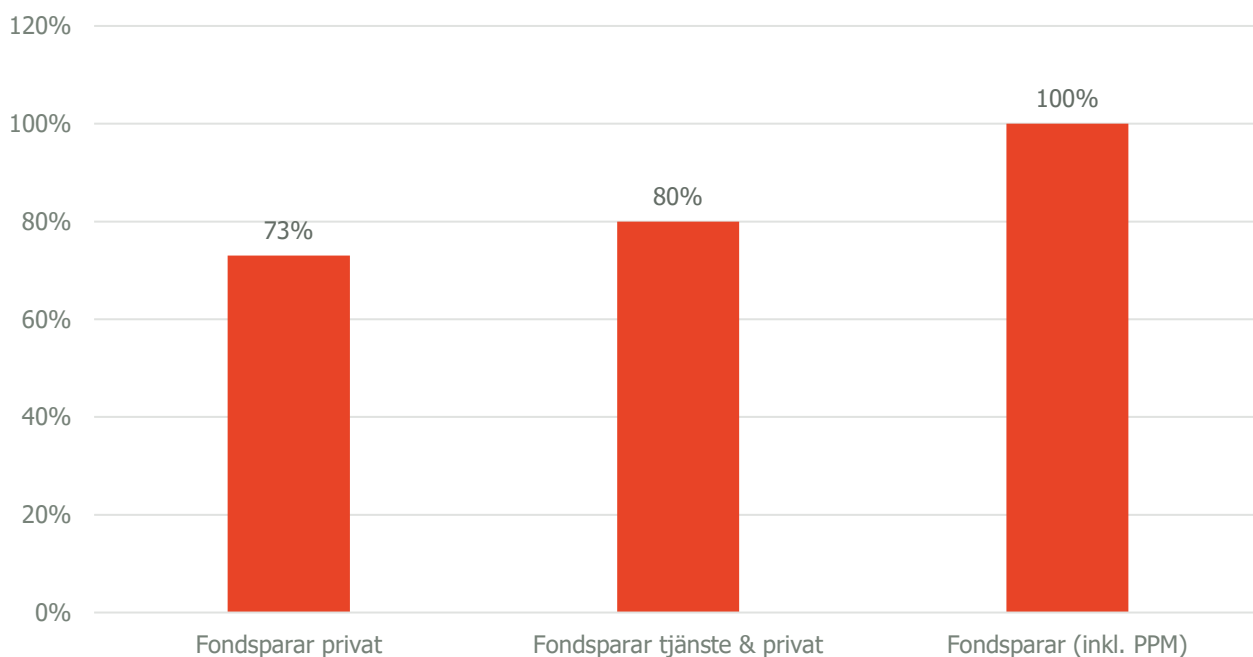

Källa: Eurostat Financial accounts 2023, beräkningar Fondbolagens förening

Hushållens fondsparande i Sverige och Europa

Fondsparandet är utbrett i Sverige, hela 73 % av svenskarna har ett privat fondsparande. Inkluderas fondsparade via tjänstepensioner stiger andelen till 80 % och inkluderas premiepensionen (som ju är ett obligatoriskt sparande) uppgår andelen till 100 %. Det är svårt att jämföra dessa siffror med andra länder eftersom de flesta inte mäter på samma sätt, men vi vet att i många andra europeiska länder är fondsparandet mer inriktat på institutionella kunder och därmed inte så utbrett bland hushållen som i Sverige. Jämfört med USA, som har en lång tradition av fondsparande och där 54 % av hushållen³ har ett fondsparande, kommer Sverige väl ut.

Diagram 5: Andel av befolkningen med fondsparande, 2024

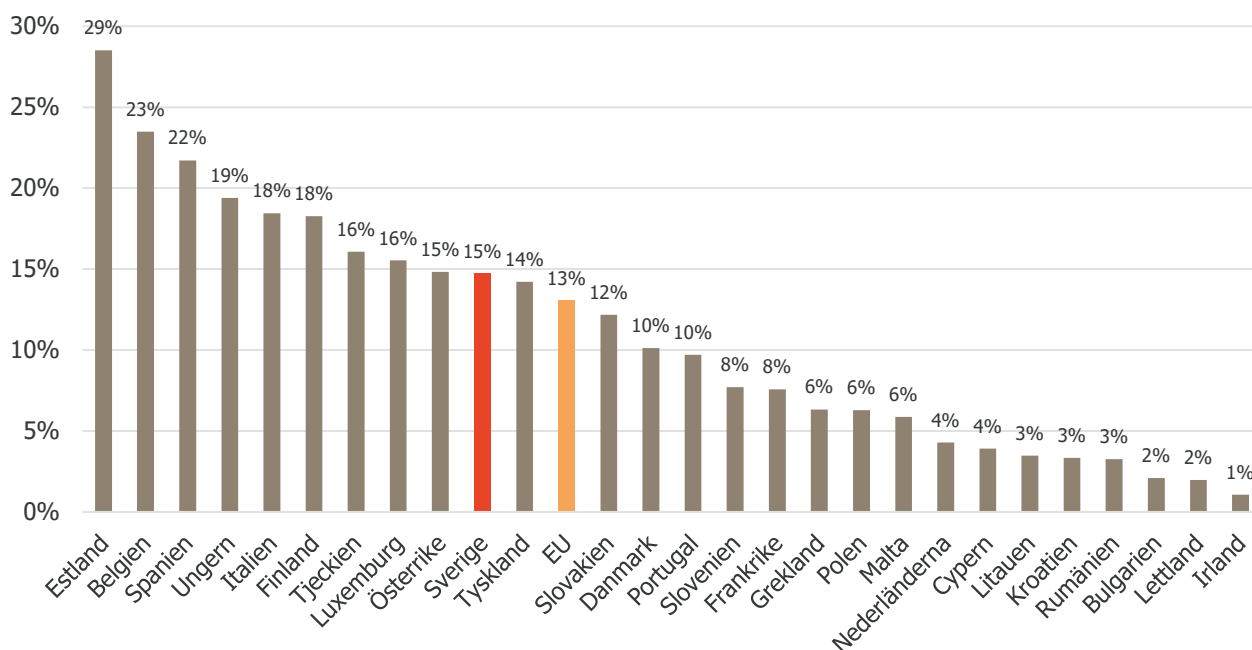

Källa: Kantar Sifo Prospera/Fondbolagens förening. 18-76 år med en deklarerad årsinkomst på >50 000 kr.

³ Källa: ICI Fact Book 2024

Däremot finns det aggregerade siffror över hushållens investeringar i fonder för Europa. I genomsnitt utgör fonder 13 % av EU-hushållens finansiella portfölj, vilket kan jämföras med 15 % för Sverige. Här ingår dock endast direktsparende i fonder (inkl. ISK).

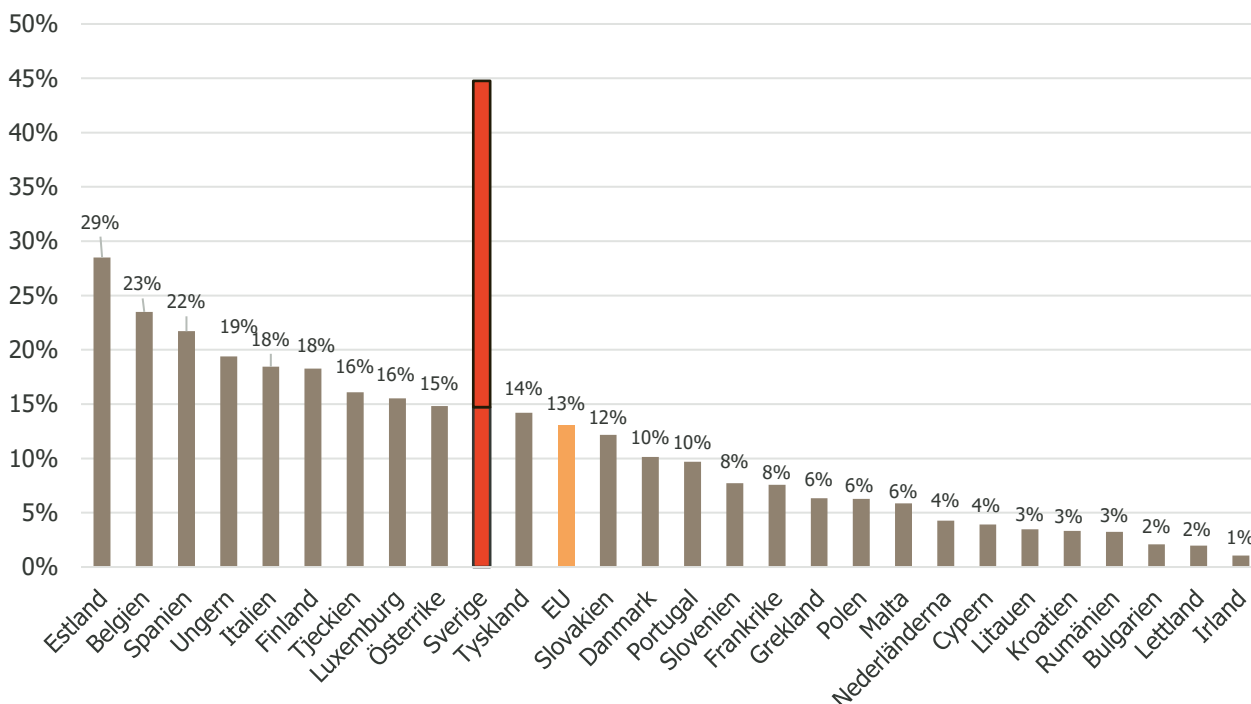
Diagram 6: Investeringsfonder (direktsparende), andel av hushållens finansiella tillgångar (i urvalⁱ)

Källa: Eurostat Financial accounts 2023, beräkningar Fondbolagens förening

Om vi dessutom lägger till fondsparandet via tjänstepensioner, premiepensionen och kapitalförsäkringar stiger andelen fondsparande som andel av den finansiella portföljen för svenska hushåll till ca 44 %. Vad motsvarande justering skulle resultera i för andra länder är oklart, men sannolikt skulle de inte nå upp till samma nivåer eftersom fonder inte är tillnärmelsevis lika vanligt förekommande i pensionssparandet i andra länder.

Diagram 7. Investeringsfonder (inkl. fonder via försäkring/pension för Sverige), andel av hushållens finansiella tillgångar (i urval)

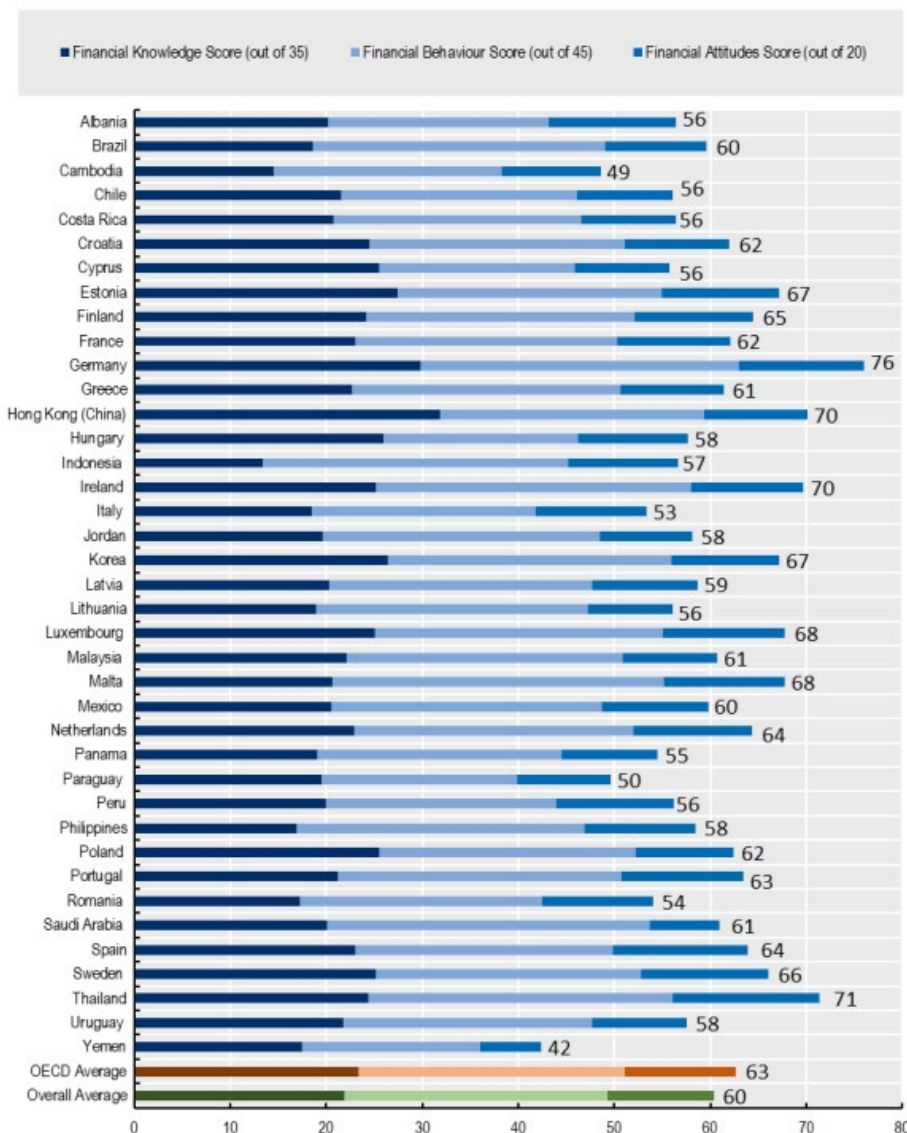
Källa: Eurostat Financial accounts 2023, SCB Finansräkenskaper, beräkningar Fondbolagens förening.

Finansiell läskunnighet (financial literacy) som förklaring?

Enligt en internationell jämförelse rankas Sverige som ett av de tio bästa länderna i finansiell läskunnighet. Undersökningen är gjord av OECD International Network on Financial Education och baseras på frågor om finansiell kunskap, beteende och attityder. Sverige hamnar på plats nio av 39 länder och klart över genomsnittet.

Diagram 8: Övergripande finansiell läskunnighet

Average financial literacy scores (out of 100)

Källa: OECD (2023), "OECD/INFE 2023 International Survey of Adult Financial Literacy", *OECD Business and Finance Policy Papers*, No. 39, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/56003a32-en>

Länder som rankas högre än Sverige är Tyskland, Thailand, Hong Kong, Indonesien, Luxemburg, Malta, Estland och Korea. Vi kan konstatera att när Sverige jämförs med övriga europeiska länder i OECD-studien kan man inte sätta likhetstecken mellan hög finansiell läskunnighet och högt deltagande på kapitalmarknaderna. De europeiska länder med högre finansiell läskunnighet än Sverige har fortfarande en hög andel av sitt sparkapital på sparkonto

(Tyskland 44%, Luxemburg 57%, Malta 65% och Estland 63% jämfört med Sveriges 19%, se diagram 3).

Att Sverige har en så stark aktiespararkultur och ett utbrett fondsparande beror troligtvis på andra faktorer än enbart finansiell läskunnighet. En förklaring skulle kunna vara att vi i Sverige har hög finansiell förmåga (financial capability), där man framför allt fokuserar på "confidence", vad som får en individ att agera. Det finns studier⁴ som visar att Sverige kommer ut som bästa land just i detta avseende.

En annan teori är att individens handlingar påverkas av sociala strukturer⁵, och att man inte nödvändigtvis behöver förstå i detalj vad som är bra/bäst utan i stället gör man som andra i sin omgivning, t.ex. familj och vänner, har gjort. Här skulle man kunna tänka sig att (allemans-) fondsparande hos föräldrarna ökar sannolikheten för att barnen ska bli fondsparare. Enligt en undersökning⁶ uppger 85 procent av föräldrar i Sverige att man sparar till sina barn. Av dessa är det hela 72 procent som valt fonder som sparform, vilket därmed är den mest populära sparformen när det gäller barnsparande.

⁴ M.Nourallah, P. Öhman, S. Hamati "Financial technology and financial capability: Study of the European Union" (2024), som också lyfter fram FinTech som ett viktigt medel för att kunna hantera sin ekonomi, även där ligger Sverige längst fram.

⁵ Se t.ex. J. Carlsson Hauff, C. Hermansson "“Buy him some Tesla stocks for his baptizing”: Gender differences among young savers" (2023) som undersöker könsskillnader i ungas sparande.

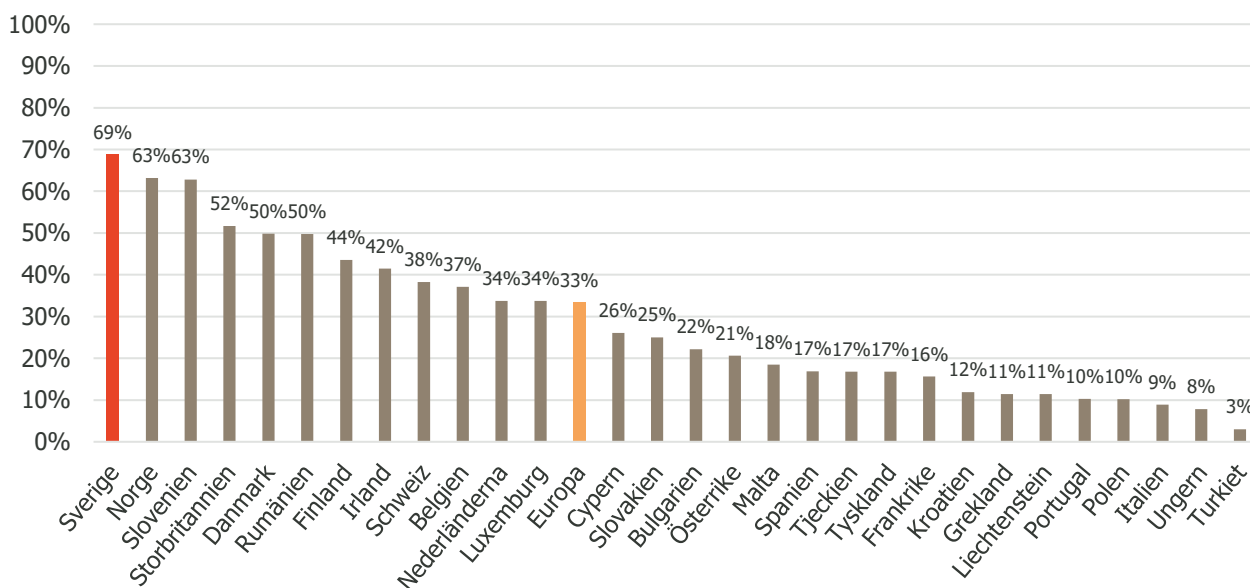
⁶ Kantar Sifo Prospera/Fondbolagens förening 2024

Fondmarknaderna i Sverige och Europa

Sverige har högst andel aktiefonder av total fondförmögenhet

Den svenska fondförmögenheten utgörs till 69 procent av aktiefonder, vilket är den högsta andelen i Europa. Även våra nordiska grannländer ligger över det europeiska genomsnittet på 33 procent: Norge 63 procent, Danmark 50 procent och Finland 44 procent.

Diagram 9: Andel aktiefonder av total fondförmögenhet

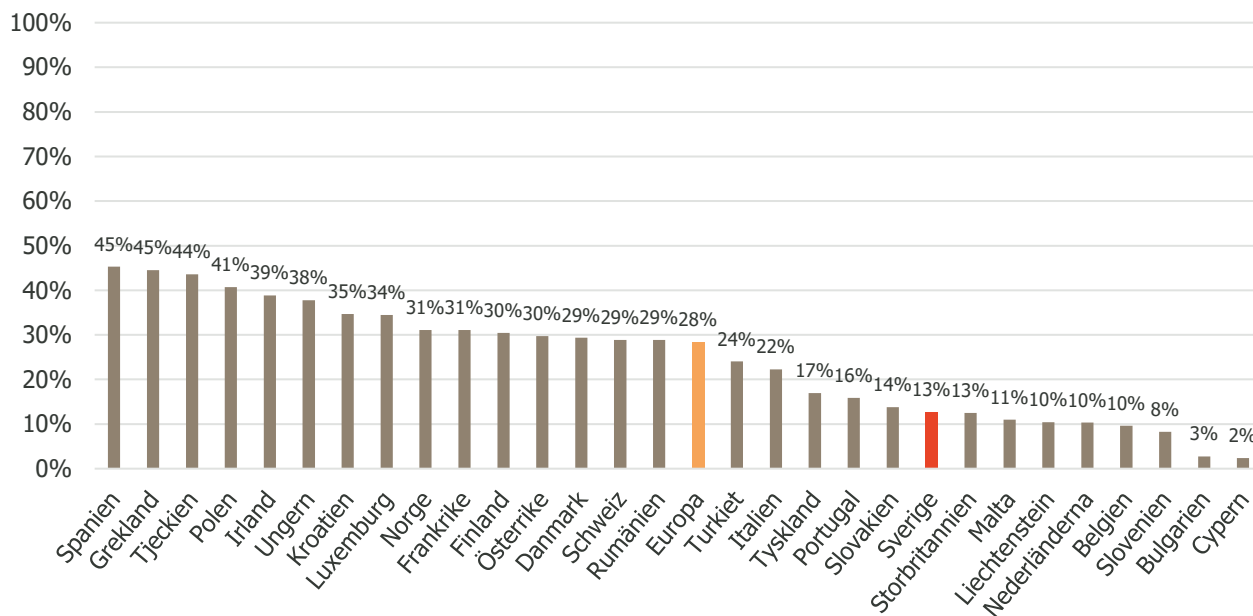

Källa: EFAMA, Total Net Assets Q4 2024 (UCITS & AIF)

Det kan vidare konstateras att i de flesta länder är fondsparandet inte ett aktiefondssparande, i endast sex av 29 länder utgör andelen aktiefonder 50 procent eller mer och i hela 13 länder är andelen under 20 procent.

Med Sveriges höga andel aktiefonder hamnar vi följaktligen lägre för andelen räntefonder. Sverige hade en andel på 13 procent 2024 medan Norge, Finland och Danmark hade 31 procent, 30 procent respektive 29 procent. Det europeiska genomsnittet för andel räntefonder av total fondförmögenhet uppgick till 28 procent.

Diagram 10: Andel räntefonder av total fondförmögenhet

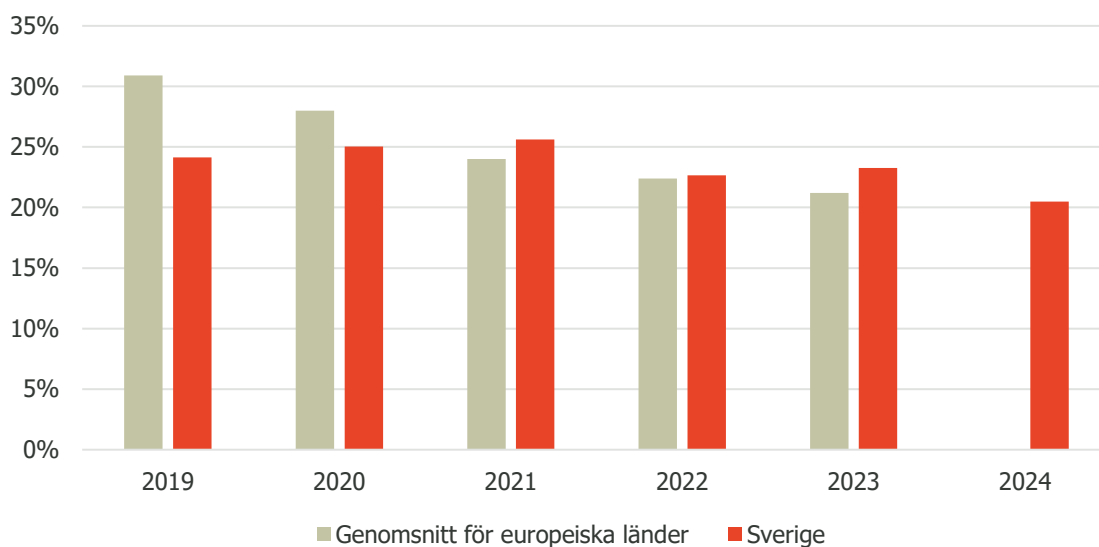
Källa: EFAMA, Total Net Assets Q4 2024 (UCITS & AIF)

Aktiefondernas placeringar

Återvänder vi till aktiefonderna kan det vara intressant att se hur dessa är placerade geografiskt och om den geografiska fördelningen skiljer sig åt mellan svenska sparare och sparare i övriga medlemsländer. Ett mål med SIU är att förse europeiska företag med riskkapital. En fråga som diskuteras är om det bör skapas subventioner eller andra styrmedel för att europeiska sparare ska kanalisera sitt sparande till europeiska aktier. Troligtvis kan det vara lättare att uppmuntra sparare till att investera i sitt hemland än att investera "europeiskt" generellt, i alla fall har det historiskt varit så. Det talas ibland om "home bias", alltså tendensen att övervikta investeringar i hemlandet, och ser man till siffrorna kan vi bekräfta att en sådan finns, såväl för Sverige som för Europa.

Som vi tidigare visat har Europa 33 procent av den totala fondförmögenheten investerade i aktiefonder jämfört med 69 procent för Sverige. Analyseras aktiefonderna utifrån hur stor andel som investeras i aktier utgivna av företag i samma land (home bias) kan konstateras att genomsnittet för Europas länder uppgår till 21 procent (2023) medan svenska aktiefonder har ca 20 procent (2024) investerade i renodlade Sverigefonder. Inkluderas även bredare fondtyper, som delvis har exponering mot Sverige, ökar andelen till 25–30 procent. Givet att Stockholmsbörsen endast utgör någon enstaka procent vid sammansättningen av ett världsindex, har svenska aktiefonder en relativt stor home bias.

Diagram 11: Andelen inhemska aktier som andel av total aktiefondförmögenhet

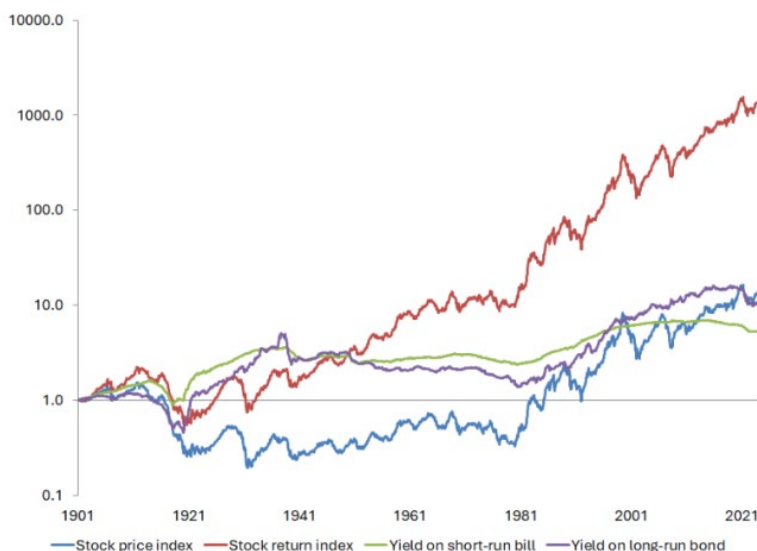
Källa: Efama, Fondbolagens förening

Andelen av aktiefonderna som är investerade i inhemska aktier visar en minskande trend, både för Sverige och för genomsnittet för Europas länder. Minskningen beror framför allt på en ökning av exponeringen mot den amerikanska marknaden via globalfonder.

Hög avkastning på Stockholmsbörsen de senaste 124 åren

Historiskt har aktiemarknaden i Sverige givit en klart bättre avkastning på lång sikt i jämförelse med obligationer och statsskuldväxlar, se röd linje nedan (aktieavkastning inkl. utdelningar) jämfört med obligationer (lila linje) och kortränta (grön linje).

Diagram 12: Svenska aktiers och räntebärande värdepappers avkastning, realt, 1901-2024

Källa: D. Waldenström "Börsens avkastning under 124 år" <https://ekonomistas.se/2025/01/07/borsens-avkastning-under-124-ar/>

Även jämfört med andra aktiemarknader har Stockholmsbörsen utvecklats starkt. En årlig forskningsrapport⁷ visar att den svenska aktiemarknaden ligger bland de topp 5 högst avkastande aktiemarknaderna i världen sedan år 1900 i reala termer. För Sverige redovisas en genomsnittlig real avkastning på 5,9 procent per år.

⁷ Credit Suisse Global Investment Returns Yearbook 2023 Summary Edition

Fondavgifterna är jämförelsevis låga i Sverige

Fondavgifterna⁸ för svenska fonder är låga om man jämför med andra fonder i Europa. För aktiefonder är den kapitalviktade genomsnittsavgiften 0,89 procent för svenska fonder, jämfört med 1,40 procent för EU totalt. Enbart Nederländerna har lägre avgifter, men den jämförelsen blir inte riktigt rättvis eftersom de har ett provisionsförbud som i praktiken innebär att det tillkommer avgifter för distribution när fonden köps.

Total Expende Ratios i EU, %					
Aktiefonder		Blandfonder		Obligationsfonder	
Nederländerna	0,35	Nederländerna	0,56	Nederländerna	0,22
Sverige	0,89	Sverige	0,85	Sverige	0,42
Danmark	0,97	Danmark	1,04	Spanien	0,45
Irland	1,09	Finland	1,32	Danmark	0,50
Finland	1,20	Spanien	1,38	Belgien	0,67
Belgien	1,32	Österrike	1,39	Finland	0,69
Spanien	1,36	Frankrike	1,41	Österrike	0,70
Tyskland	1,49	Irland	1,41	Frankrike	0,71
Frankrike	1,65	Portugal	1,47	Tyskland	0,77
Luxemburg	1,69	Tyskland	1,49	Irland	0,87
Österrike	1,69	Luxemburg	1,59	Portugal	0,90
Italien	1,99	Italien	1,59	Luxemburg	1,01
Portugal	2,00	Belgien	1,62	Italien	1,13
EU	1,40	EU	1,45	EU	0,86

Källa: ESMA "Costs and Performance of EU Retail Investment Products 2024, kapitalviktat genomsnitt

Även för blandfonder och obligationsfonder har Sverige lägst fondavgifter i EU (exklusive Nederländerna).

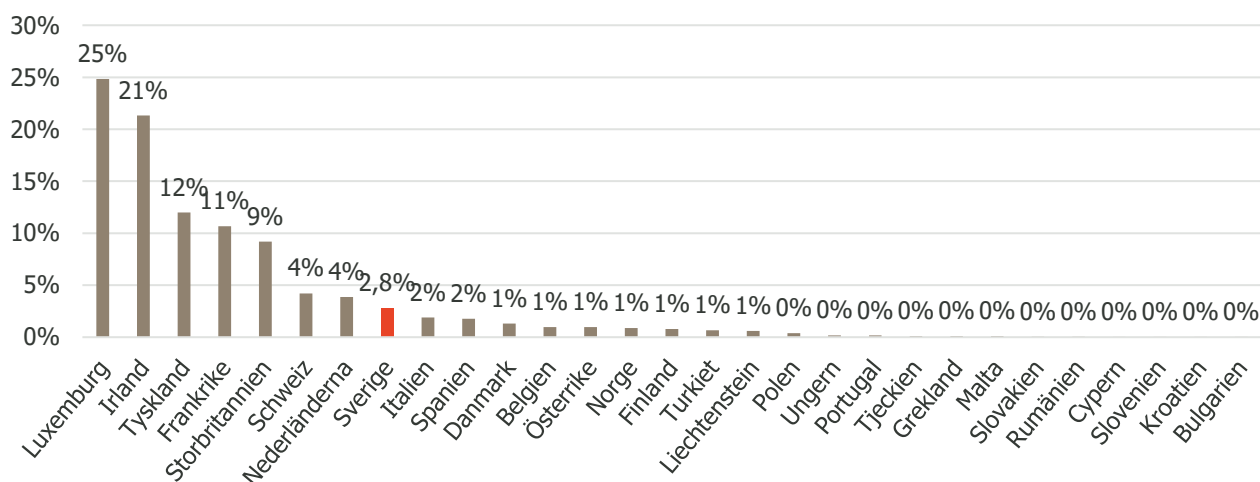
Vi kan konstatera att orsaken till de låga fondavgifterna i Sverige inte beror på att vi har störst fondförmögenhet, inte heller är de enskilda fonderna större än i andra länder. Förklaringarna kan troligtvis i stället hittas i ett utbrett fondsparande, hög konkurrens och tillgång till lågprisfonder. Fondspararna väljer i stor utsträckning fonder själva och då prioriteras låga avgifter.

⁸ Notera att avgifterna inte tar hänsyn till ev. rabatter som exempelvis förekommer inom PPM-systemet.

Import och export av fonder i europeiska länder

Luxemburg och Irland är de två länder i Europa som har störst ”fondproduktion”, alltså störst fondförmögenhet sett till var fonderna är registrerade, följt av Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Schweiz och Nederländerna. Tillsammans står de för 86 procent av fondproduktionen. Därefter kommer Sverige, med 2,8 procent av den europeiska fondförmögenheten.

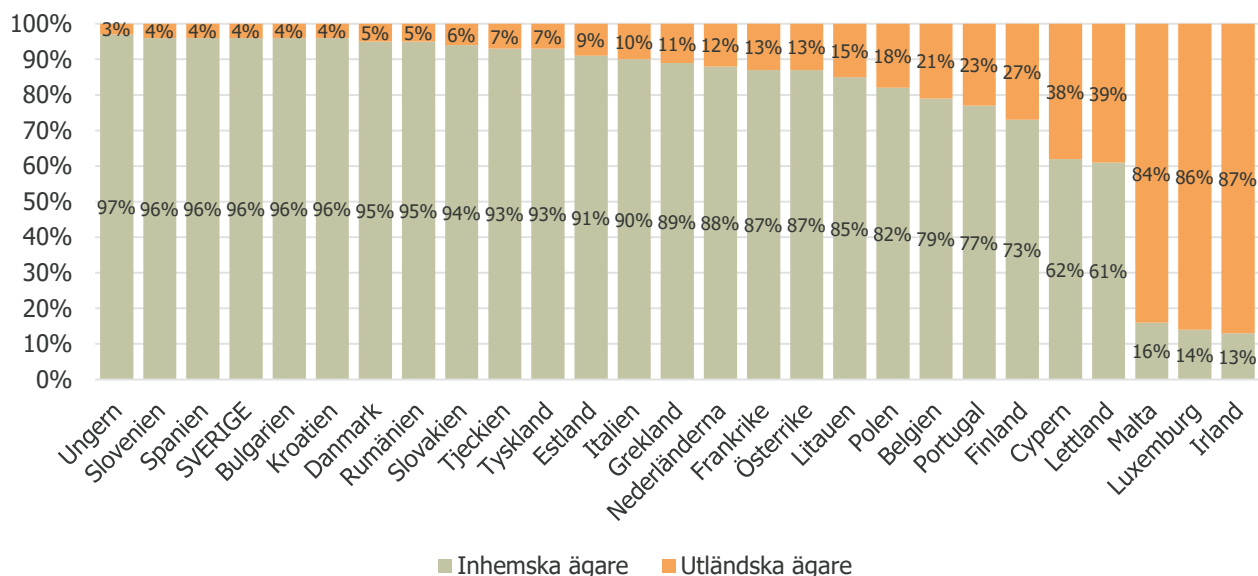
Diagram 13: Fondförmögenhet, andel per registreringsland ("produktion")

Källa: EFAMA, Total Net Assets Q4 2024 (UCITS & AIF)

För de flesta europeiska länder är det vanligast att fonderna både produceras och konsumeras i samma land. Samtidigt präglas den europeiska fondmarknaden av en stor gränsöverskridande handel, men det är främst två länder som bidrar till det sistnämnda, Luxemburg och Irland. I nedanstående diagram framgår att ca 85 procent av fondförmögenheten i Luxemburg och Irland exporteras, medan de flesta andra länders fonder i stället köps inom landet. För svenskregistrerade fonder ägs 96 procent av svenska kunder medan 4 procent exporteras.

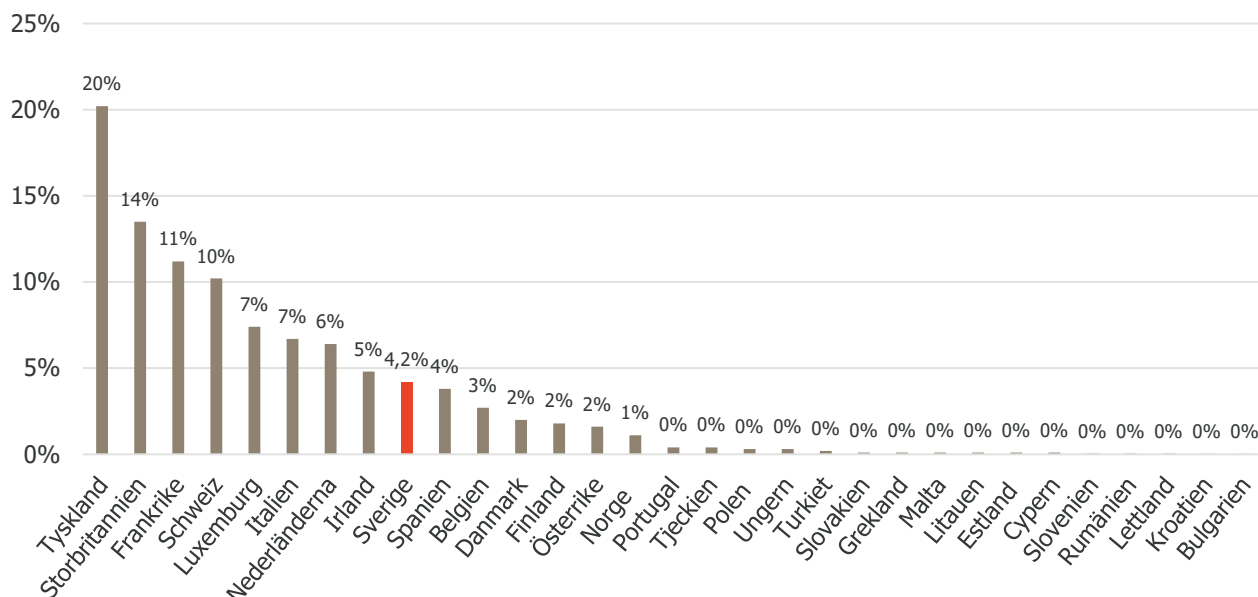
Diagram 14: Fondförmögenhet, andel som exporteras resp. ägs lokalt

Källa: EFAMAs beräkningar baserad på ECB data, Q3 2024

Fördelas den europeiska fondförmögenheten i stället efter vilket land som äger fonderna framgår att de största investerarna i fonder är Tyskland (20%), Storbritannien (13%), Frankrike (11%) och Schweiz (10%). Sveriges andel uppgår till 4,2 procent, vilket är högre än de 2,8 procent som produceras i Sverige och förklaras av att vi köper mer utländska fond än vad vi exporterar svenska fonder.

Diagram 15: Fondförmögenhet, andel per ägarland ("konsumtion")

Källa: EFAMAs beräkningar baserad på ECB data, Q3 2024 (Att Luxemburg och Irland redovisar så pass höga siffror beror främst på fond-i-fonder. ECB klassar fonder som ägare när de äger andra fonder).

Antal fonder – import och export

Vid slutet av 2024 fanns det 853 sverigeregistrerade fonder⁹ och samtidigt fanns över 5 000 utlandsregistrerade fonder¹⁰ till försäljning i Sverige.

Försöker vi dela upp antalet fonder¹¹ efter var de produceras (registreringsland) respektive var de marknadsförs framgår att de flesta svenska fonder enbart säljs i Sverige, men några säljs även i andra länder, främst till Finland.

Registrerings- land:	Land fonden säljs i:													
	AT	BE	DK	FI	FR	DE	IE	IT	LU	NL	PT	ES	SE	Övr. EU
AT	666	0	0	1	6	357	0	25	1	2	0	9	0	60
BE	52	304	0	0	66	55	1	33	69	23	1	31	4	39
DK	3	0	520	5	8	11	0	0	9	9	0	9	20	0
FI	13	0	8	306	12	18	0	12	7	0	5	14	115	2
FR	130	200	2	6	2 114	220	27	249	271	92	66	231	22	24
DE	317	6	6	6	39	1 307	18	47	64	18	12	50	5	4
IE	652	430	451	579	697	888	1 515	854	697	598	290	749	674	98
IT	0	0	0	0	1	0	0	797	0	0	0	0	0	0
LU	3 204	2 586	1 629	2 215	3 375	4 315	1 364	3 989	6 904	2 371	1 914	2 553	2 535	1 533
NL	9	10	0	0	3	12	0	0	18	124	0	2	2	1
PT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	142	0	0	0
ES	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1 417	0	0
SE	0	4	10	88	7	0	1	0	11	0	4	5	516	8

Källa: "Costs and Performance of EU Retail Investment Products 2024, Annexes" ESMA 14 January 2025

Vi kan konstatera att svensk fondexport framför allt är nordisk, vilket sannolikt beror på att flera företag, fondbolag, men även distributörer, har verksamhet i flera nordiska länder. Den stora importen av fonder från Luxemburg och Irland beror främst på att de största internationella fondbolagen väljer dessa länder som "hub" för sin europeiska verksamhet. De startar fonder i ett land för att sedan exportera till övriga europeiska länder, alltså ett mönster vi ser för fler länder än för Sverige. En annan förklaring är att även "svenska/nordiska" fondbolag har valt att starta fonder i framför allt Luxemburg för att sedan sälja dessa i Norden. Det sistnämnda har flera orsaker, historiskt var det främst skatteskäl, svenska räntefonder var tidigare tvungna att dela ut avkastningen varje år, men idag beror det troligtvis främst på att man vill starta t.ex. bolagsrättsliga fonder som är enklare att sälja utanför Norden.

⁹ Värdepappersfonder & specialfonder. Källa SCB

¹⁰ Morningstar.se, exklusive andelsklasser

¹¹ Källa ESMA, populationen är inte heltäckande men bedöms ändå ge en rättvisande bild av fördelningen.

Avslutning/Slutsatser

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det finns stora skillnader mellan olika länder i Europa. Den svenska sparandemarknaden kommer väldigt väl ut i en europeisk jämförelse. Svenska hushåll har ett högt finansiellt sparande och en stor del av detta är, direkt eller indirekt, placerat på aktiemarknaden, vilket i sin tur hjälper företagen att få tillgång till riskkapital.

Vidare har svenska hushåll en relativt hög finansiell läskunnighet, och inte minst, en hög finansiell förmåga som kan förklara svenska hushålls beteende. Att den svenska aktiemarknaden utvecklats väl under de senaste årtiondena ska heller inte underskattas som förklaringsfaktor, och här har den svenska bolagsstyrningsmodellen spelat en viktig roll. Vidare kan även det höga deltagandet på kapitalmarknaderna även tillskrivas ett antal lyckade politiska reformer, med Allemansfonderna och ISK-sparandet som främsta exempel.

Det är således en rad olika delar som samspelar för en väl fungerande kapitalmarknad i Sverige och det är inte sannolikt att allt går eller bör kopieras rakt av för andra länder. Sverige kan dock användas som inspirerande exempel i t.ex. SIU-diskussionerna, där olika delar kan passa för olika länder beroende på individuella förutsättningar och behov.

ⁱ Finansiella tillgångar i urval: Unlisted shares, Other equity, Non-life insurance technical reserves, Loans, Financial derivatives och Other accounts ingår ej (Motivet är att dessa innehav ägs av andra anledningar än att hantera hushållets sparande. T.ex. onoterade aktier: illikvida tillgångar som typiskt sätt innehas av en begränsad krets, ofta grundarna av ett företag.)